

РЕШЕНИЕ

№ 4047

гр. София, 19.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 23 състав,
в публично заседание на 20.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антоанета Аргирова

при участието на секретаря Емилия Митова, като разгледа дело номер **951** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК), вр.чл.17, ал.1, т.2 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби (НУРОЗДИД).

Образувано е по жалба с рег.№СОА22-ГР94-50-/2/ от 23.01.20223 година по регистъра на СО, подадена от М. М. Г. от [населено място] срещу Заповед № СОА22-РД09-4648/30.12.2022 г., издадена от кмета на Столична община (по заместване от Д.Б.), с която на основание чл.17, ал.1, т.2, чл.10, чл.16, ал.1, т.1 и чл.16а, ал.1, т.5 от НУРОЗДИД е отменена Заповед рег.№СОА22-РД09-1198/13.07.22 година, в частта ѝ по т.І-1, с която на жалбоподателя в съдебното производство е била предоставена закрила чрез отпускане на стипендия в размер на 135 лева месечно за периода от 01.04.2022 година до 30.11.2022 година включително и вместо това е постановен отказ за предоставяне на посочената закрила за сумата в размер общо на 1080 лева.

Наведеното в жалбата основание за оспорване е за противоречие с материалноправните норми-чл.146, т.4 АПК, аргументирано с доводи, че обратно на прието от ответника, заявлението е било подадено в срока по чл.16а, ал.1 НУРОЗДИД, което изключвало обсъждането на нормата, на която се е позовал ответникът-чл.16а, ал.4 НУРОЗДИД.

В съдебно заседание жалбоподателят лично и чрез пълномощника си-адв. Р. поддържа жалбата и моли за уважаването ѝ, както и за присъждането на разносните за

съдебното производство, вкл. и адвокатско възнаграждение по 38 от закона за адвокатурата. В депозираните по делото на 27.03.2023 година писмени бележки се излагат и съображения за нищожност на оспорената заповед по съображения от чл.91 и чл.99 АПК.

Процесуалният представител на ответника-юрк Т. оспорва жалбата и моли за отхвърлянето ѝ по съображенията, изложени в писмено становище, което прилага.

Административен съд-София град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните в съдебно заседание, прецени събраните по делото доказателства и служебно, на основание чл.168, ал.1, вр.чл.146 от АПК провери изцяло законосъобразността на обжалвания акт, намира следното от фактическа и правна страна:

Преценката за допустимост на жалбата е осъществена с определението от з.з. на 16.01.2023 година за насрочване на делото в открито съдебно заседание и не е налице основание, което да налага повтарянето ѝ от съда.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

От събраните по делото доказателства се установяват следните обстоятелства от фактическа страна:

М. М. Г. е [дата на раждане] . Той е бил ученик в XI клас за учебната 2021/2022 година в 9 френска езикова гимназия „А. дьо Л.“, [населено място] и към процесния период е бил на възраст 17-18 години.

На 27.11.2021 г. М. Г. се е явил на Национално многоезично състезание по английски, испански, италиански, немски, руски и френски език. Състезанието е проведено в [населено място] и в него М. М. Г. печели първо място. Състезанието е включено в Общинската програма за мерките за закрила на деца с изявени дарби за учебната 2020/2021 г.

На 06.01.2022 г. е подадено искане, с входящ номер СОА22-ГР94-50 до кмета на СО за предоставяне закрила чрез отпускане на стипендия по чл. 13, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби (по-долу за краткост: НУРОЗДИД или само Наредбата).

Със заповед № СОА22-РД09-1 198/13.07.2022 г., издадена от кмета на Столична община на М. М. Г. е предоставена закрила на дете с изявени дарби чрез отпускане на стипендия в размер на 135 лева месечно, която съгласно Протокол № 3 от 11.07. 2022 г., с рег. №СОА21-РД91-239-(13)-12.07.2022 г. на Експертно-консултативната комисия в областта на образованието, науката и изкуството в Столична община следва да се изплати за периода от 01.04.2022 г. до 30.11.2022 г. включително.

С писмо с вх. № СОА22-ДИ04-2502-(1)-29.11.2022 г. на Министерството на образованието и науката, Столичната община е уведомена, че заявените от нея средства в размер на 1080 лева за изплащане на стипендията на М. М. Г., ученик в XI-Е клас в 9-та Френска езикова гимназия „А. дьо Л.“ за учебната 2020/2021 г., класиран на Първо място на Националното многоезично състезание през 2021 г., не могат да бъдат предоставени за сметка на предвидените средства в Раздел II от Програмата на мерките. Изложените в писмото съображения са, че М. М. Г. не е подал искане за предоставяне на стипендия в посочения в Наредбата срок по чл. 16.

Възприемайки безкритично изпратеното от Министерството на образованието и науката писмо и директно препращайки към него, кметът на Столична община е издал Заповед № СОА22-РД09-4648/30.12.2022 г., с която е отменил Заповед с рег.№ СОА22-РД09- 1 198/13.07.2022 г., в частта и по точка 1.1. и е отказал да предостави

закрила на М. М. Г. чрез отпускане на стипендия в размер на 1080 (хиляда и осемдесет) лева за периода от 01.04.2022 г- 30.11.2022 г., в качеството му на ученик в XI- клас в 9-та Френска езикова гимназия „А. дьо Л." за учебната 2020/2021 г, класиран на Първо място на Национално многоезично състезание през 2021 г.

Видно от постъпилото в изпълнение на разпореждане на съда писмо с изх. №0104-58/28.02.2023 година на МОН, протоколът с класираните ученици е изпратен по имейл до дирекция „Връзки с обществеността и протокол“ за публикуване на електронната страница на МОН на 10.12.21 година. Следователно най-ранната възможна дата на обявяване на класирането , съотв. на узнаването му от класираните ученици е 10.12.21 година. Този факт съдът обяви и за безспорен между страните, въз основа на изричните изявления на процесуалните им представители в съдебно заседание на 20.03.2023 година, отразени в съдебния протокол.

При тази фактическа обстановка, от правна страна съдът излага следното:

I. Условието и редът за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби са регламентирани в НУРОЗДИД, приета с ПМС № 298 от 17.12.2003 г.(с последващи изменения и допълнения), издадена въз основа на законовата делегация от чл. 5а от Закона за закрила на детето (ЗЗдет.).

Съгласно чл. 4 от Наредбата, закрилата се предоставя с цел насърчаване на творческите заложби и потребности на децата (т.1); осигуряване на възможности и условия за постъпване в спортни училища и в училища по изкуства (т.2); финансово подпомагане и стимулиране чрез стипендии и специализирани образователни програми (т.3). В чл. 10 от Наредбата е регламентирано, че стипендии за стимулиране на деца с изявени дарби се отпускат на ученици от VII до XII клас, класирани до навършване на 18-годишна възраст на национален или международен конкурс, олимпиада или състезание, включени в програмата по чл. 11. Според чл. 16, ал. 1 от същата, стипендия за стимулиране на деца с изявени дарби се отпуска от министъра на културата, министъра на образованието и науката и министъра на младежта и спорта на ученик от държавно училище или от кмета на съответната община на ученик от общинско училище, който е класиран за съответната календарна година по мярка от съответния раздел на програмата по чл.11, ал. 1.

В приложимата за случая хипотеза на чл.16, ал.1, т. 1 от Наредбата е предвидено отпускането на стипендия за стимулиране на деца с изявени дарби при класирането им индивидуално на първо, второ или трето място на национален или международен конкурс, олимпиада или състезание в областта на изкуствата и науката и ако същите отговарят на изискванията за съответна възраст и категория.

Съгласно чл. 16, ал. 3 от Наредбата, правото на стипендия за случаите по ал. 1, с изключение на учениците от държавните спортни училища, се придобива от началото на месеца, следващ месеца, през който се е състояло класирането или е спечелена награда. Стипендията се отпуска от съответния министър по ал. 1 или от кмета на общината и се изплаща от училището за 12 месеца в размер на 135 лева. В чл. 16, ал.7 от Наредбата са регламентирани хипотезите, при които учениците губят правото си на стипендия и те са следните: когато преустановят обучението си (т.1); когато прекъснат или повторят учебната година с изключение на повтарящите поради болест (т.2); имат наложено наказание с решение на Педагогическия съвет - до заличаване на наказанието (т.3) и в случай на установяване на спрени състезателни права на спортиста (т.4) .

В съотв. чл. 16а, ал.1 от Наредбата следва да бъде подадено искане по

Приложение 2 в едномесечен срок от възникване на основанието за предоставяне на стипендия. При пропускане на срока по ал. 1 по обективни причини ученикът не губи правото си на стипендия, в случай че заяви искането си в рамките на съответната календарна година-ал.4 от с.н.

Предвид установените по делото фактически обстоятелства, се налага извод, че М. М. Г. е отговорял на всички изисквания за отпускане на стипендия за стимулиране на деца с изяви дарби, предвидени в чл. 10 от Наредбата. М. М. Г. е бил ученик в XI клас, като преди навършване на 18-годишна възраст е класиран на Първо място на Национално многоезично състезание по английски, испански, италиански, немски, руски и френски език. проведено на 27.11.2021 г., включено в програмата по чл. 11, ал. 1. т. 2 от Наредбата. Правото е упражнено, като в едномесечен срок от възникване на основанието за предоставяне на стипендия, съгласно чл. 16а, ал. 1, т. 5 от Наредбата, е подадено искане по образец до компетентния орган-кмета на Столична община. 9 Ф. „А. дьо Л.“, [населено място] е общинско училище, което е установимо от чл.4, ал.1 от Правилника за устройството и дейността на училището, общодостъпен на ел.страница на 9 Ф. „А. дьо Л.“, а и за този факт страните не спорят. С оглед датата на подаване на заявлението - 06.01.2022 г. и датата на обявяване на протокола от класирането- 10.12.2021 г., преклузивният срок по чл. 16а от НУРОЗДИД е спазен, противно на възприетото от решаващия за производството орган в мотивите на оспорваната заповед.

Към датата на подаване на искането-06.01.2022 г. М. е имал качеството ученик в посоченото общинско училище, като по делото няма данни, нито твърдения, че същият е преустановил обучението си през следващата учебна година, нито че е прекъснал или е повтарял учебната година, нито че му е наложено наказание с решение на Педагогическия съвет.

Отричането на правото на М. М. Г. да получи пълния размер на стипендията по чл. 10, така както е регламентиран в чл. 16, ал. 3 от Наредбата- за 12 месеца в размер на 135 лева месечно или общо в размер на 1080 лева е незаконосъобразно. Осъществени са материалноправните предпоставки за придобиване правото на стипендия за стимулиране на деца с дарби, регламентирани в чл. 10 и чл. 16, ал. 1 от Наредбата. Налице са и процесуалните предпоставки, съотв. липсват пречките, свързани с упражняването на това право по чл. 16а от Наредбата.

Материалноправните пречки, представляващи правопогасяващи правото на стипендия обстоятелства са изчерпателно изброени в чл. 16. ал. 7 от Наредбата. Предвиденото в чл. 10 от Наредбата условие детето с изяви дарби да е ученик от VIII до XII клас е повторено в чл. 16, ал. 1, а условието ученикът да е класиран на национален или международен конкурс, олимпиада или състезание, включено в програмата по чл. 11 е доразвито в чл. 16, ал. 1. т. 1-4 от с.н. Изискването за класиране на ученика в посочените дейности (конкурс, олимпиада, състезание) включва и условието класирането да е осъществено до навършване на 18-годишна възраст на ученика. С неговото наличие е обвързано придобиването на правото на стипендия, което според регламентацията на чл. 16, ал. 3 от Наредбата настъпва от началото на месеца, следващ месеца, през който се е състояло класирането или е спечелена наградата.

Наличието на основание за отпускане на стипендията, включващо изпълнението на кумулативно предвидените изисквания както за възникване правото на стипендия, така и за надлежното му упражняване, се преценява към датата, от която, съгласно чл. 16, ал. 3 от Наредбата, се придобива правото на стипендия - началото на месеца,

следващ месеца, през който се е състояло класирането или е спечелена наградата. Съгласно изречение второ на чл. 16, ал. 3 от Наредбата, стипендията се отпуска от съответния министър по ал. 1 или от кмета на общината и се изплаща от училището за 12 месеца в размер на 135 лева.

II. Заповед рег.№СОА22-РД09- 1198/13.07.22 година, в частта ѝ по т.І-1, с която на жалбоподателя в съдебното производство е била предоставена закрила чрез отпускане на стипендия в размер на 135 лева месечно за периода от 01.04.2022 година до 30.11.2022 година включително е благоприятстващ заявителя акт, който не е подлежал на оспорване. Следователно е влязъл в сила в момента на издаването му.

С процесната заповед се отменя Заповед рег.№СОА22-РД09- 1198/13.07.22 година, в частта ѝ по т.І-1, представляваща стабилен административен акт, от който са придобити права, от органа, който я е издал. Допустимият процесуален ред и предпоставките за това са регламентирани в глава седма АПК-Възобновяване на производствата по издаване на административни актове, макар и от изложените от органа съображения-фактически и правни да не личи ответникът да е бил наясно в какво производство и на какво основание издава процесната заповед.

Оспорената не е нищожна. Предвид липсата на горестоящ орган, кметът на СО е компетентен орган по чл.99 АПК. Заповедта е издадена за кмета на СО по заместване от заместник-кмета Д. Б.. Заместването се извършва в случаите, когато лицето, титуляр на правомощия, е в обективна невъзможност да ги изпълнява. В тези случаи, предвид необходимостта от непрекъснато функциониране на административния орган, по силата на изрична писмена заповед, отсъстващият титуляр нарежда заместването му от друго, подчинено нему лице. За определения период заместващият изпълнява правомощията на замествания в пълен обем, като върши това от името на замествания орган (Тълкувателно решение № 4 от 22.04.2004 г. на ВАС по д. № ТР-4/2002 г., ОС на съдиите). Отсъствието на кмета на СО-Й. Ф. на датата на издаване на оспорената заповед-30.12.2022 година се установява от даденото разрешение от председателя на СОС да ползва платен отпуск от един ден на 30.12.22 година (л.108 по делото), а със Заповед №СОА22-РД15-5285 от 29.12.22 година (л.107), кметът на СО е определил на 30.12.22 година да бъде заместван от заместник-кмета Д. Б.. Спазен е и преклузивният срок по чл.100 АПК, който обуславя времевата компетентност на органа.

В случая обаче не е осъществено нито едно от основанията, изброени изчерпателно в чл.99, т.1-т.7 АПК- съществено е нарушено някое от изискванията за законосъобразността му; да се открият нови обстоятелства или нови писмени доказателства от съществено значение за издаването на акта, които при решаването на въпроса от административния орган не са могли да бъдат известни на страната в административното производство; по надлежния съдебен ред се установи престъпно деяние на страната, на нейния представител или на административния орган, когато е едноличен, или на член от състава му, когато е колективен, което е дало отражение върху решаването на въпроса - предмет на административното производство; административният акт е основан на документ, който по надлежния съдебен ред е признат за подправен, или на акт на съд или на друго държавно учреждение, който впоследствие е бил отменен; същият административен орган по същия въпрос и на същото основание е издал по отношение на същите лица друг влязъл в сила административен акт, който му противоречи; страната вследствие на нарушаването на административнопроизводствените правила е била лишена от възможността да

участва в административното производство или не е била надлежно представлявана, както и когато тя не е могла да участва лично или чрез пълномощник по причина на препятствие, което не е могла да отстрани; с решение на Европейския съд за защита на правата на човека е установено нарушение на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи.

В съответствие с изложеното от съда по-горе в т.І, при издаването на Заповед рег.№СОА22-РД09- 1198/13.07.22 година, в частта ѝ по т.І-1 не е било нарушено никое изискване за нейната законосъобразност. Точно обратното е. Писмо с вх. № СОА22-ДИ04-2502-(1)-29.11.2022 г., на което ответникът се е позовал и което всъщност представлява единственото посочено от него основание за издаване на процесната заповед, не представлява нито открито ново обстоятелство, нито ново писмено доказателство по смисъла на чл.99, т.2 АПК. Безкритичното му възприемане е довело до възобновяването на административното производство при липса на предпоставките за това и до постановяването на акт, лишен от правно основание.

Още по-малко са осъществени основанията по чл.99, т.3-т.7 АПК за възобновяване на административното производство.

Нарушени са и административнопроизводствените правила по чл.103 АПК и изискуемата форма, а и не би могло да бъде другояче, тъй като изглежда, че ответникът не е бил наясно, че упражнява правомощие за възобновяване на производството по издаване на административен акт.

С оглед на изложените съображения оспорената заповед се отменя на основанията по чл.146, т.2-т.4 АПК.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК правото на разноси е възникнало за жалбоподателя. Правото е упражнено, като е поискано присъждането им преди приключване на устните състезания по делото (чл.81 ГПК, вр.чл.144 АПК). Направените от жалбоподателя разноси са в размер на 10 лева-заплатена държавна такса и следва да му бъдат присъдени. Основателно е и искането на пълномощника адв.Р. за присъждане на възнаграждение за безплатно осъществената от нея на основание чл.38, ал.1, т.1 от Закона за адвокатурата (ЗА) защита на жалбоподателя по делото по сключения между тях договор за правна защита и съдействие (л.61), което определено в минималния размер за дела без материален интерес (каквото е процесното) е 1000 лева, съгл.чл.8, ал.3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Съдът обаче е обвързан от размера на искането на адв.Р., а тя го е определила в размер на 489.60 лева в приложения по чл.80 ГПК, вр.чл.144 списък на разноските, и го присъжда в този размер.

Воден от гореизложените съображения и на основание чл.172, ал.2 и чл.143, ал.1 АПК и чл.38, ал.2 ЗА, вр.чл.143, ал.1 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 23-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № СОА22-РД09-4648/30.12.2022 г., издадена от кмета на Столична община (по заместване от Д.Б.), с която на основание чл.17, ал.1, т.2, чл.10, чл.16, ал.1, т.1 и чл.16а, ал.1, т.5 от НУРОЗДИД е отменена Заповед рег.№СОА22-РД09- 1198/13.07.22 година, в частта ѝ по т.І-1, с която

на жалбоподателя в съдебното производство е била предоставена закрила чрез отпускане на стипендия в размер на 135 лева месечно за периода от 01.04.2022 година до 30.11.2022 година включително и вместо това е постановен отказ за предоставяне на посочената закрила за сумата общо в размер на 1080 лева.

ОСЪЖДА СТОЛИЧНАТА ОБЩИНА на основание чл.143, ал.1 АПК да заплати на М. М. Г. с ЕГН 04422146445 сумата в размер на 10 (десет) лева, разноси по делото.

ОСЪЖДА СТОЛИЧНАТА ОБЩИНА на основание чл.38, ал.2, вр.чл.38, ал.1, т.1 ЗА, вр.чл.143, ал.1 АПК да заплати на адвокат С. Р.-С.-1000, [улица], ет.2, ап.8 сумата в размер на 489.60 лева (четиристотин осемдесет и девет лева и шестдесет стотинки) адвокатско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София- град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на преписи от него.

СЪДИЯ: